

Sygn. akt IV KK 471/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **I. B.**

skazanego za czyn z art. 158 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 30 września 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

na korzyść skazanego

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 9 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Kzw (...),

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w K.

z dnia 3 marca 2021 r., sygn. akt XIII Ko (...),

postanowił:

1. uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 marca 2021 r., sygn. akt XIII Ko (...) i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania wobec I. B. kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 listopada 2017 r., sygn. akt IX K (...),

2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 30 listopada 2017 r., sygn. akt IX K (...), uznał I. B. za winnego popełnienia występku z art. 158 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i

2 k.k. oraz art. 70 § 2 k.k. warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby, oddając oskarżonego na ten czas pod dozór kuratora sądowego i nakładając obowiązek informowania kuratora o przebiegu okresu próby. Nadto orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł.

Wyrok, którym rozstrzygnięto też o odpowiedzialności innych osób, w stosunku do I. B. uprawomocnił się w dniu 8 grudnia 2017 r. (k. 869 akt sprawy IX K (...)).

W dniu 9 kwietnia 2018 r., tj. w okresie próby, I. B. popełnił dwa przestępstwa z art. 245 k.k., za które został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 stycznia 2020 r., sygn. akt IX K (...). Tymże wyrokiem wymierzono mu karę łączną 4 miesięcy pozbawienia wolności (k. 1035 akt sprawy).

W dniu 21 stycznia 2021 r. kurator wystąpił do Sądu Rejonowego w K. z wnioskiem o zarządzenie wykonania wobec I. B. warunkowo zawieszzonej kary pozbawienia wolności (k. 1030 akt sprawy).

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 3 marca 2021 r., sygn. akt XIII Ko (...), na podstawie art. 75 § 1 k.k. zarządził wykonanie wobec I. B. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem tego Sądu w sprawie IX K (...). Na poczet tej kary zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 27 lipca 2016 r. godzina 6:00 do dnia 28 lipca 2016 r. godzina 13:45 oraz orzekł, że grzywna nie podlega wykonaniu. W uzasadnieniu wskazał, że popełnienie przez skazanego w okresie próby podobnego przestępstwa umyślnego, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania obligowało do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności. Jednocześnie Sąd Rejonowy na podstawie art. 9 § 3 k.k.w. wstrzymał wykonanie postanowienia do czasu jego uprawomocnienia (protokół posiedzenia k. 1045 akt sprawy).

Po rozpoznaniu zażalenia obrońcy skazanego, Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 9 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Kzw (...), zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy i zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

Kasację od prawomocnego postanowienia Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie o art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył orzeczenie na

korzyść skazanego, zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na jego treść orzeczenia naruszenie przepisów art. 75 § 4 k.k. oraz art. 9 § 3 k.k.w. poprzez utrzymanie w mocy postanowienia Sądu I instancji o zarządzeniu wobec skazanego I. B., na podstawie art. 75 § 1 k.k. wykonania kary 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 listopada 2017 r., sygn. akt IX K (...), którego wykonanie wstrzymano do czasu jego uprawomocnienia, mimo upływu terminu wskazanego w art. 75 § 4 k.k., tj. okresu próby i dalszych 6 miesięcy”.

W konkluzji Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 marca 2021 r., sygn. akt XIII Ko (...) i umorzenie postępowania w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności na podstawie art. 15 § 1 k.k.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co przemawiało za uwzględnieniem jej w całości na posiedzeniu bez udziału stron, tj. w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie bowiem podniesiono w tej skardze, że będące jej przedmiotem postanowienie Sądu Okręgowego w K. rażąco narusza przepis prawa materialnego – art. 75 § 4 k.k., który stanowi, że zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności nie może nastąpić później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby oraz że naruszenie to miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Ma przy tym znaczenie, że Sąd Rejonowy, zarządzając wykonanie kary, wstrzymał wykonanie postanowienia do czasu jego uprawomocnienia.

W postanowieniu z dnia 30 czerwca 2013 r., I KZP 3/13, OSNKW 2013, z. 8, poz. 63, Sąd Najwyższy wskazał, że „Kodeks karny wykonawczy jako zasadę przyjmuje wykonalność postanowień wydanych w postępowaniu wykonawczym z chwilą ich wydania. W drodze wyjątku moment ten odsuwany jest w czasie, gdy ustawa tak stanowi albo sąd pierwszej instancji lub sąd odwoławczy wstrzymują wykonanie orzeczenia. W art. 178 § 3 k.k.w. ustawodawca zawarł taki wyjątek, stanowiąc, że postanowienia o zarządzeniu wykonania kary wydane na podstawie art. 75 § 2 i 3 k.k. stają się wykonalne z chwilą ich uprawomocnienia. W ten sposób wprowadzono rozgraniczenie wykonalności tego rodzaju postanowień w zależności od podstawy prawnej wydania, tj. obligatoryjnego (art. 75 § 1, 1a albo 2a k.k.) albo

fakultatywnego (art. 75 § 2 i 3 k.k.) zarządzenia wykonania kary”. Podsumowując wywód Sąd Najwyższy, stwierdził, że „postanowienie o zarządzeniu wykonania kary wydane na podstawie art. 75 § 1, § 1a i § 2a k.k. staje się wykonalne z chwilą wydania przed upływem okresu wskazanego w art. 75 § 4 k.k., chyba że sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia wstrzyma jego wykonanie. W przypadku takiego wstrzymania wykonanie postanowienia może nastąpić dopiero po jego uprawomocnieniu przed upływem terminu do zarządzenia wykonania kary”.

Przenosząc to twierdzenie na grunt niniejszej sprawy trzeba uznać, że wobec wstrzymania przez Sąd I instancji wykonania postanowienia o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności, jego wykonalność, poprzez utrzymanie w mocy tego postanowienia (chwila prawomocności) mogła nastąpić jedynie do 8 czerwca 2021 r., gdyż po upływie tego dnia nastąpiło z mocy prawa zatarcie skazania – art. 76 § 1 k.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2014 r., III KK 483/13). Należy dodać, że w sprawie nie wystąpiła przeszkoda z art. 76 § 2 k.k., bowiem I. B. w całości uiszczył grzywnę (k. 9 i 18 akt wykonawczych). W konsekwencji rozpoznając w dniu 9 czerwca 2021 r. zażalenie wniesione przez obrońcę skazanego, Sąd Okręgowy w K. nie mógł, bez naruszenia art. 75 § 4 k.k., utrzymać w mocy postanowienia Sądu I instancji zarządzającego wykonanie wobec I. B. kary pozbawienia wolności. Właściwym rozstrzygnięciem byłoby uchylenie tego postanowienia i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzenie postępowania w przedmiocie zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności.

Mając powyższe na uwadze, wydano orzeczenie postulowane w kasacji. Rozstrzygnięcie w przedmiocie wydatków związanych z rozpoznaniem kasacji znajduje oparcie w art. 638 k.p.k.